Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)

den 17 december 2020*

”Begäran om förhandsavgörande – Gemensam jordbrukspolitik – Förordning (EU) nr 1307/2013 – Regler för direktstöd för jordbrukare inom stödordningar – Systemet med samlat gårdsstöd – Artikel 24.2 första meningen – Begreppet stödberättigande hektar som jordbrukaren ’förfogar över’ – Tredje mans olagliga utnyttjande av den berörda arealen – Artikel 32.2 b ii) – Ansökan om aktivering av stödrättigheter för en beskogad areal – Begreppet ’areal som berättigade till utbetalningar under 2008’ – Systemet med samlat gårdsstöd eller systemet för enhetlig arealersättning”

I mål C-216/19,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Verwaltungsgericht Berlin (Förvaltningsdomstolen i Berlin, Tyskland) genom beslut av den 28 februari 2019, som inkom till domstolen den 11 mars 2019, i målet

WQ

mot

Land Berlin,

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden L. Bay Larsen (referent) samt domarna C. Toader och M. Safjan,

generaladvokat: P. Pikamäe,

justitiesekreterare: handläggaren M. Krausenböck,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 25 juni 2020,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– WQ, genom sig själv,

– Tysklands regering, genom J. Möller och D. Klebs, båda i egenskap av ombud,

– Spaniens regering, genom S. Centeno Huerta, J. Ruiz Sánchez och A. Rubio González, samtliga i egenskap av ombud,

– Frankrikes regering, genom C. Mosser, i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: tyska.

– Nederländernas regering, genom K. Bulterman, J. Langer och J.M. Hoogveld, samtliga i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, genom B. Hofstötter och A. Sauka, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1307/2013 av den 17 december 2013 om regler för direktstöd för jordbrukare inom de stödordningar som ingår i den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 637/2008 och rådets förordning (EG) nr 73/2009 (EUT L 347, 2013, s. 608, och rättelse EUT L 130, 2016, s. 23).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan WQ och Land Berlin (delstaten Berlin, Tyskland). Målet rör frågan om vilka bestämmelser som är tillämpliga i samband med en dubbel ansökan om tilldelning av stödrättigheter avseende en och samma stödberättigande areal inom ramen för de stödsystem som omfattas av den gemensamma jordbrukspolitiken och vilka bestämmelser som är tillämpliga på begreppet stödberättigande hektar vid tilldelning av stödrättigheter för en beskogad areal.

Tillämpliga bestämmelser

Förordning (EG) nr 1257/1999

3 I artikel 31.1 första stycket i rådets förordning (EG) nr 1257/1999 av den 17 maj 1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till utveckling av landsbygden (EGT L 160, 1999, s. 80) föreskrevs följande:

”Stöd skall beviljas för beskogning av jordbruksmark under förutsättning att planteringen är anpassad till lokala förhållanden och utförs med hänsyn till miljön.”

Förordning (EG) nr 1782/2003

4 I artikel 2 a i rådets förordning (EG) nr 1782/2003 av den 29 september 2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare och om ändring av förordningarna (EEG) nr 2019/93, (EG) nr 1452/2001, (EG) nr 1453/2001, (EG) nr 1454/2001, (EG) nr 1868/94, (EG) nr 1251/1999, (EG) nr 1254/1999, (EG) nr 1673/2000, (EEG) nr 2358/71 och (EG) nr 2529/2001 (EUT L 270, 2003, s. 1), i dess lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 479/2008 av den 29 april 2008 (EUT L 148, 2008, s. 1), gavs följande definition:

”I denna förordning avses med

jordbrukare: en fysisk eller juridisk person eller en grupp av fysiska eller juridiska personer, oavsett gruppens eller dess medlemmars juridiska ställning enligt nationell lagstiftning, vars jordbruksföretag ligger inom [Europeiska] gemenskapens territorium, enligt [artikel 299 EG], och som bedriver jordbruksverksamhet”.

5 I artikel 22 i förordningen, med rubriken ”Ansökan om stöd”, som återfinns i avdelning II, med rubriken ”Allmänna bestämmelser”, föreskrevs följande:

”1. Varje år skall jordbrukaren lämna in en ansökan om direktstöd som omfattas av det integrerade systemet och, i tillämpliga fall, lämna uppgifter om

– alla jordbruksskiften inom jordbruksföretaget,

…

– stödrättigheternas antal och belopp,

– all övrig information som fastställs genom denna förordning eller av den berörda medlemsstaten.

2. En medlemsstat får besluta att stödansökan endast behöver innehålla ändringar i förhållande till den stödansökan som lämnades in föregående år. Medlemsstaterna ska distribuera förtryckta formulär som grundas på de arealer som fastställts föregående år, och de ska tillhandahålla grafiskt material som anger läget för dessa arealer samt, i tillämpliga fall, olivträdens läge.

…”

6 I artikel 23 i förordningen, med rubriken ”Kontroll av villkor för stödberättigande”, föreskrevs följande i punkterna 1 och 2:

”1. Medlemsstaterna skall utföra administrativa kontroller av stödansökningarna inbegripet en kontroll av stödberättigande areal och motsvarande stödrättigheter.

2. De administrativa kontrollerna skall kompletteras med ett system för kontroller på plats för att kontrollera berättigande till stödet. …”

7 I artikel 25 i samma förordning, med rubriken ”Kontroll av tvärvillkor”, föreskrevs följande i punkt 1:

”Medlemsstaterna skall utföra kontroller på plats för att kontrollera om jordbrukare uppfyller de skyldigheter som anges i kapitel 1.”

8 Artikel 33 i förordning nr 1782/2003, med rubriken ”Stödberättigande”, återfinns i kapitel 1 i avdelning III. I punkt 1 i den artikeln föreskrevs följande:

”Jordbrukare skall ha tillträde till systemet med samlat gårdsstöd om

a) de har beviljats stöd under den referensperiod som avses i artikel 38 enligt minst ett av de stödsystem som anges i bilaga VI, …

b) de har fått jordbruksföretaget, eller del därav, genom faktiskt eller förtida arv, av en jordbrukare som uppfyllde villkoren enligt led a eller

c) de har erhållit stödrättigheter från den nationella reserven eller genom överföring.”

9 I artikel 34 i förordningen, med rubriken ”[Ansökan]”, föreskrevs följande i punkt 3:

”Utom i fall av force majeure och exceptionella omständigheter enligt artikel 40.4 skall inga stödrättigheter tilldelas sådana jordbrukare som avses i artikel 33.1 a och b eller sådana som erhåller stödrättigheter från den nationella reserven, om de inte ansöker om anslutning till systemet med samlat gårdsstöd senast den 15 maj det första året systemet med samlat gårdsstöd tillämpas.

…”

10 I artikel 44 i nämnda förordning, med rubriken ”Användning av stödrättigheter”, föreskrevs följande:

”1. En stödrättighet som åtföljs av ett stödberättigande hektar skall ge rätt till utbetalning av det belopp som fastställs genom stödrättigheten.

2. Med stödberättigande hektar avses alla jordbruksarealer inom jordbruksföretaget, utom arealer som är skogbeväxta eller används för annat än jordbruksverksamhet.

3. Jordbrukaren ska uppge vilka skiften som motsvarar de bidragsberättigande hektar som åtföljer varje stödrättighet. Utom vid force majeure eller exceptionella omständigheter ska jordbrukaren förfoga över dessa skiften vid ett datum som fastställs av medlemsstaten, dock senast det datum som fastställts i medlemsstaten för ändring av stödansökan.

…”

11 I artikel 54 i samma förordning, med rubriken ”Användning av arealuttagsrättigheter”, föreskrevs följande:

”1. En arealuttagsrättighet som åtföljs av ett hektar som berättigar till arealuttagsrättighet skall ge rätt till utbetalning av det belopp som fastställs genom arealuttagsrättigheten.

2. Genom avvikelse från artikel 44.2 skall med ’hektar som berättigar till arealuttagsrättighet’ avses sådan jordbruksareal på företaget som upptas av åkermark utom arealer som vid tidpunkten för ansökan om arealstöd för 2003 var beväxta med permanenta grödor eller skog eller som användes som permanent betesmark eller för annat än jordbruksverksamhet. …

Som resultat av en ansökan som gjorts efter den 28 juni 1995 kan emellertid följande arealer anses ha tagits ut:

…

– Arealer som har beskogats i enlighet med artikel 31 i [förordning nr 1257/1999].

…”

Förordning (EU) nr 1306/2013

12 I artikel 58.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 av den 17 december 2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1200/2005 och (EG) nr 485/2008 (EUT L 347, 2013, s. 549) föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna ska inrätta effektiva förvaltnings- och kontrollsystem för att försäkra sig om att lagstiftningen som styr unionens stödordningar följs i syfte att minimera risken för ekonomisk förlust för [Europeiska] unionen.”

13 Artikel 59.1 i denna förordning har följande lydelse:

”Om inte annat föreskrivs ska det system som medlemsstaterna inrättar i enlighet med artikel 58.2 inbegripa systematiska administrativa kontroller av alla stödansökningar och stödanspråk. Det systemet ska kompletteras med kontroller på plats.”

14 Artikel 63.1 i nämnda förordning har följande lydelse:

”Om det upptäcks att en stödmottagare inte uppfyller kriterierna för att få stöd, eller inte fullgör de åtaganden eller andra förpliktelser som följer med villkoren för att få stöd eller bistånd som anges i sektorslagstiftningen inom jordbruket, ska stödet inte betalas ut eller helt eller delvis dras in och, där så är relevant, motsvarande stödrättigheter enligt artikel 21 i [förordning nr 1307/2013] inte tilldelas eller dras in.”

Förordning nr 1307/2013

15 Skäl 2 i förordning nr 1307/2013 har följande lydelse:

”Ett av de centrala målen och ett av de viktigaste kraven för reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken är en minskning av den administrativa bördan. Detta bör man noggrant beakta när man utformar bestämmelserna för systemet för direktstöd.”

16 I artikel 24 i förordning nr 1307/2013, med rubriken ”Första tilldelning av stödrätter”, föreskrivs följande i punkterna 1 och 2:

”1. Stödrättigheter ska tilldelas jordbrukare som är berättigade att beviljas direktstöd i enlighet med artikel 9 i denna förordning under förutsättning att:

a) de ansöker om tilldelning av stödrätter inom ramen för ordningen för grundstöd senast den sista dagen för inlämnande av ansökningar under 2015 som ska fastställas i enlighet med artikel 78 första stycket b i [förordning nr 1306/2013], utom vid force majeure eller exceptionella omständigheter, och

…

2. Utom i fall av force majeure eller exceptionella omständigheter ska antalet stödrätter som tilldelats per jordbrukare under 2015 motsvara det antal stödberättigande hektar som jordbrukaren deklarerade i sin stödansökan för 2015 i enlighet med artikel 72.1 första stycket a i [förordning nr 1306/2013] och som denne förfogar över vid ett datum som fastställts av medlemsstaten. Detta datum ska senast vara det datum som fastställts i den medlemsstaten för ändring av en sådan stödansökan.”

17 I artikel 32 i förordning nr 1307/2013, med rubriken ”Aktivering av stödrätter”, föreskrivs följande i punkterna 1 och 2:

”1. Stöd inom ramen för ordningen för grundstöd ska, genom deklaration i enlighet med artikel 33.1, beviljas jordbrukare när en stödrättighet per stödberättigande hektar har aktiverats i den medlemsstat där den har tilldelats. Aktiverade stödrätter ska berättiga till årlig utbetalning av de belopp som fastställs där …

2. I denna avdelning avses med stödberättigande hektar:

…

b) all areal som berättigade till utbetalningar under 2008 inom ramen för det system med samlat gårdsstöd eller det system för enhetlig arealersättning som föreskrivs i avdelning III respektive IVa i [förordning nr 1782/2003], och som

…

ii) under den tid som den enskilde jordbrukarens aktuella åtagande varar, har beskogats i enlighet med artikel 31 i [förordning nr 1257/1999] …”

Delegerad förordning (EU) nr 639/2014

18 I skäl 16 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 639/2014 av den 11 mars 2014 om komplettering av förordning nr 1307/2013 och om ändring av bilaga X till den förordningen (EUT L 181, 2014, s. 1) anges följande:

”I linje med [den rättspraxis som följer av dom av den 14 oktober 2010, Landkreis Bad Dürkheim (C-61/09, EU:C:2010:606, punkt 50 och följande punkter)] bör stödrättigheter tilldelas den person som utövar beslutanderätt med avseende på ersättningar och ekonomiska risker i samband med jordbruksverksamhet på den mark för vilken stödet begärs. Det är lämpligt att klargöra att denna princip i synnerhet gäller när ett stödberättigande hektar omfattas av en ansökan om stödrätter från mer än en jordbrukare.”

19 Artikel 15 i den delegerade förordningen har rubriken ”Fastställande av stödberättigande hektar för tillämpningen av artiklarna 24.2 och 39.2 i [förordning nr 1307/2013]”. I punkt 2 i den artikeln föreskrivs följande:

”Om ett stödberättigande hektar som avses i punkt 1 omfattas av en ansökan om tilldelning av stödrätter från två eller flera sökande ska beslutet om vem som ska tilldelas stödrätten baseras på vem som har beslutsbefogenhet avseende jordbruksverksamhet som bedrivs på detta hektar och vem som har ansvaret för ersättningar och ekonomiska risker som är förknippade med denna verksamhet.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

20 Under år 2006 beviljade Amt für Landwirtschaft und Forsten (myndigheten för jordbruk och skogsbruk, Tyskland) WQ direktstöd enligt avdelning III i förordning nr 1782/2003. Vad avser aktivering av stödrättigheter beaktade myndigheten emellertid inte den berörda partens skogtäckta arealer, eftersom dessa ansågs utgöra arealer som lagts i träda.

21 I de ansökningar som WQ lämnade in senare med tillämpning av förordning nr 1782/2003, bland annat för år 2008, deklarerade WQ inte längre dessa skogtäckta arealer, eftersom myndigheten, enligt WQ:s utsago, år 2007 hade angett att skogtäckta arealer inte berättigade till det aktuella stödet.

22 Den 6 maj 2014 förvärvade WQ två markområden i Gräningen (Tyskland). I köpeavtalet angavs att fastigheterna inte var utarrenderade. Den 19 december 2014 registrerades äganderätten till fastigheterna i fastighetsboken till förmån för WQ.

23 Den 8 maj 2015 lämnade WQ in sin ansökan om stöd för år 2015. Ansökan avsåg bland annat de skiften som var belägna i Gräningen och en del av ett skifte beläget i kommunen Bernau (Tyskland). Den användning som WQ angav för dessa skiften var ”åkermark som tagits ur bruk”.

24 Beträffande jordbruksskiftena i Gräningen konstaterades den 10 juli 2015 att marken i fråga brukades av tredje man. Denne tredje man ansökte även denne om stöd för år 2015. Ansökan avslogs. Avslagsbeslutet överklagades inte. När det gäller det skifte som är beläget i kommunen Bernau, för vilket det också ingetts en ansökan om stöd från tredje man, tilldelades de stödrätter som är knutna till denna del till denne tredje man.

25 Genom beslut som fattades av Landesamt für Ländliche Entwicklung, Landwirtschaft und Flurneuordnung (delstatens myndighet för utveckling av landsbygden, jordbruk och fastighetsombildning, Tyskland) den 17 december 2015 tilldelade delstaten Berlin WQ stödrättigheter för år 2015 i form av det grundstöd som avses i artikel 24 i förordning nr 1307/2013. Myndigheten beslutade emellertid att inte tilldela sådana rättigheter vad avser de skiften i Gräningen och Bernau för vilka det ingetts dubbla ansökningar och som brukats av tredje man. Detsamma gällde för de arealer som hade beskogats, eftersom dessa ansågs ha lagts i träda.

26 WQ överklagade detta beslut och ansökte om ytterligare stödrättigheter. Han anser att det var fel av kommissionen att inte bevilja honom någon stödrättighet för de skiften som var belägna i Gräningen och Bernau samt för de beskogade arealer som han ägde.

27 Genom beslut fattat av delstatens myndighet för utveckling av landsbygden, jordbruk och fastighetsombildning den 15 september 2016 avslog delstaten Berlin överklagandet, med motiveringen att det de berörda jordbruksarealerna i Gräningen och i Bernau brukades av tredje man som också hade begärt tilldelning av stödrätter. Följaktligen ”förfogade” WQ inte över dessa skiften, i den mening som avses i artikel 24.2 i förordning nr 1307/2013. För att WQ ska kunna anses ”förfoga” över dessa skiften, i den mening som avses i denna bestämmelse, måste WQ faktiskt ha nyttjat dem. När det gäller beskogade arealer konstaterade delstaten Berlin att han inte hade ingett någon ansökan för år 2008, vilket krävs enligt lagstiftningen.

28 Den 11 oktober 2016 överklagade WQ detta beslut till Verwaltungsgericht Berlin (Förvaltningsdomstolen i Berlin, Tyskland). I sin ansökan gjorde han gällande att tredje mans användning av jordbruksskiftena i Gräningen och Bernau var olaglig och att han således förfogade över dessa skiften, i den mening som avses i artikel 24.2 i förordning nr 1307/2013. Beträffande de beskogade arealerna angav WQ att det enligt artikel 32.2 b ii) i förordning nr 1307/2013 endast krävs att arealerna berättigar till stöd, varvid den omständigheten att det i det förflutna ingetts en ansökan och beviljats ett stöd saknar betydelse i detta avseende.

29 Verwaltungsgericht Berlin (Förvaltningsdomstolen i Berlin) anser, med stöd av bland annat artikel 17.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, att ingen kan berövas sin egendom enbart på grund av att tredje man gör gällande rättigheter utan grund. Det råder i synnerhet tvivel huruvida det är möjligt att anse att jordbruksmarkens ägare inte förfogar över denna mark, när tredje man brukar marken utan att ha tillstånd därtill. Den hänskjutande domstolen har tillagt att det skulle kunna förhålla sig annorlunda om det rörde sig om en giltig nyttjanderätt som åberopas av tredje man.

30 Den hänskjutande domstolen anser vidare att det för att en areal ska anses vara stödberättigande enligt artikel 32.2 b i förordning nr 1307/2013 krävs att en ansökan har lämnats in i rätt tid i enlighet med förordning nr 1782/2003. I detta avseende undrar den hänskjutande domstolen om det är tillräckligt, såsom sökanden har gjort gällande, att arealen ansågs stödberättigande år 2007 oavsett huruvida en ansökan ingetts.

31 Mot denna bakgrund beslutade Verwaltungsgericht Berlin (Förvaltningsdomstolen i Berlin) att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till EU-domstolen:

”1) Förfogar ägare av ’stödberättigande hektar’ över dessa, i den mening som avses i artikel 24.2 första meningen i förordning nr 1307/2013, om tredje man inte innehar någon särskild, från ägaren härledd, nyttjanderätt till de stödberättigande hektaren, eller förfogar tredje man, eller ingen, över marken om tredje man, utan nyttjanderätt, faktiskt använder marken för jordbruksändamål?

2) Ska uttrycket ’all areal som berättigade till utbetalningar under 2008 inom ramen för det system med samlat gårdsstöd eller det system för enhetlig arealersättning som föreskrivs i avdelning III respektive IVa i [förordning nr 1782/2003]’ i artikel 32.2 b i förordning nr 1307/2013 tolkas så, att

arealerna under år 2008 skulle uppfylla de villkor som uppställs i avdelning III respektive IVa i [förordning nr 1782/2003] för att berättiga till utbetalningar inom ramen för systemet med samlat gårdsstöd eller systemet för enhetlig arealersättning?

3) Om fråga 2 besvaras nekande: Ska uttrycket ’all areal som berättigade till utbetalningar under 2008 inom ramen för det system med samlat gårdsstöd eller det system för enhetlig arealersättning som föreskrivs i avdelning III respektive IVa i [förordning nr 1782/2003]’ i artikel 32.2 b i förordning nr 1307/2013 tolkas så, att beskogad mark enligt artikel 31 i [förordning nr 1257/1999] enbart kan klassificeras som stödberättigande hektar, i den mening som avses i artikel 32.2 b ii) i [förordning nr 1307/2013], om marken används för arealuttag eller annan stödrättighet, i den mening som avses i artikel 44.1 eller artikel 54.1 i [förordning nr 1782/2003]?

4) Om fråga 3 besvaras nekande: Ska uttrycket ’all areal som berättigade till utbetalningar under 2008 inom ramen för det system med samlat gårdsstöd eller det system för enhetlig arealersättning som föreskrivs i avdelning III respektive IVa i [förordning nr 1782/2003]’ i artikel 32.2 b i förordning nr 1307/2013 tolkas så, att beskogad mark enligt artikel 31 i [förordning nr 1257/1999] enbart kan klassificeras som stödberättigande hektar, i den mening som avses i artikel 32.2 b ii) i [förordning nr 1307/2013], om jordbrukaren under 2008 lämnade in en ansökan enligt artikel 22.1 och/eller artikel 34.1 i [förordning nr 1782/2003] och uppfyllde de övriga villkoren för direktstöd enligt avdelning III eller IVa?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

32 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida, när en stödansökan lämnas in både av ägaren till jordbruksarealen och av en tredje man som i praktiken utnyttjar de aktuella arealerna utan att ha någon nyttjanderätt till dessa, någon av dessa stödsökande eller till och med ingen av dem ska anses förfoga över de stödberättigande hektar som motsvarar dessa arealer, i den mening som avses i artikel 24.2 första meningen i förordning nr 1307/2013.

33 Det ska härvidlag påpekas att enligt artikel 24.2 första meningen i förordning nr 1307/2013 ska, utom i fall av force majeure eller exceptionella omständigheter, antalet stödrätter som tilldelats per jordbrukare under år 2015 motsvara det antal stödberättigande hektar som jordbrukaren deklarerade i sin stödansökan för år 2015, och som denne förfogar över vid ett datum som fastställts av medlemsstaten.

34 Samtidigt som det konstateras att orden ”förfogar över” inte definieras i denna bestämmelse, ska det påpekas att varken artikel 24 i förordning nr 1307/2013 eller någon annan bestämmelse i unionslagstiftningen kräver att det uppvisas lagfart eller någon bevisning om nyttjanderätt till stöd för en ansökan om tilldelning av stödrättigheter för att styrka att stödsökanden förfogar över de stödberättigande hektar som angetts.

35 Domstolen har i detta avseende slagit fast att medlemsstaterna har ett utrymme för skönsmässig bedömning vad gäller de verifikationer och den bevisning som man kan kräva att en stödsökande inkommer med angående den areal som anges i dennes ansökan. Medlemsstaterna ska emellertid – i samband med att de utövar sin skönsmässiga bedömning angående vilken bevisning som ska ges in till stöd för en stödansökan, bland annat beträffande möjligheten att ålägga en stödsökande att ge in en giltig juridisk handling som styrker dennes rätt att använda den areal som anges i ansökan – iaktta de mål som eftersträvas med den aktuella unionslagstiftningen och de allmänna principerna i unionsrätten, särskilt proportionalitetsprincipen (dom av den 24 juni 2010, Pontini m.fl., C-375/08, EU:C:2010:365, punkterna 82 och 86).

36 Medlemsstaterna har således rätt att anta att den jordbrukare som lämnar in ansökan ”förfogar över” de stödberättigande hektar som är knutna till en ansökan om tilldelning av stödrättigheter, i den mening som avses i denna bestämmelse.

37 Ett sådant tillvägagångssätt är förenligt med ett av de viktigaste kraven för reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken som genomförs genom förordning nr 1307/2013, vilken beskrivs i skäl 2 i förordningen, nämligen att minska den administrativa bördan.

38 Medlemsstaternas utrymme för skönsmässig bedömning vad gäller de bevis som ska inges till stöd för en ansökan om tilldelning av stödrättigheter kompenseras emellertid, såsom den nederländska regeringen har påpekat i sitt yttrande, av medlemsstaterna ska inrätta ett system med systematiska administrativa kontroller av alla stödansökningar och stödanspråk. i enlighet med artikel 58.2 i förordning nr 1306/2013, jämförd med artikel 59.1 i samma förordning, i syfte att upptäcka felaktiga ansökningar. Vidare ska, enligt artikel 63.3 i denna förordning, felaktigt utbetalda stödbelopp återkrävas när felaktiga utbetalningar görs inom ramen för beviljandet av stöd.

39 Detta innebär att även om medlemsstaterna har rätt att anta att den jordbrukare som lämnar in ansökan ”förfogar över” de stödberättigande hektar som är knutna till en ansökan om tilldelning av stödrättigheter, är de skyldiga att systematiskt kontrollera ansökningar om tilldelning av stödrättigheter och motsvarande ansökningar om utbetalning för att förhindra och, i förekommande fall, korrigera oegentligheter och återkräva felaktigt utbetalda stöd.

40 Om två eller flera ansökningar om tilldelning av stödrättigheter konkurrerar med varandra, såsom är fallet i det nationella målet, så faller emellertid presumtionen att den jordbrukare som lämnar in ansökan förfogar över de stödberättigande hektar som är knutna till ansökan om tilldelning av stödrättigheter.

41 I ett sådant fall är de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna skyldiga att kontrollera vilken av de två sökandena som förfogar över de stödberättigande hektaren.

42 Det är riktigt att det i artikel 15.2 i delegerad förordning nr 639/2014 föreskrivs att om ett stödberättigande hektar omfattas av en ansökan om tilldelning av stödrätter från två eller flera sökande, så ska beslutet om vem som ska tilldelas stödrätten baseras på vem som har beslutsbefogenhet avseende jordbruksverksamhet som bedrivs och vem som har ansvaret för ersättningar och ekonomiska risker som är förknippade med denna verksamhet.

43 Dessa kriterier följer emellertid, såsom återspeglas i skäl 16 i den delegerade förordningen, av punkt 50 och följande punkter i domen av den 14 oktober 2010, Landkreis Bad Dürkheim (C-61/09, EU:C:2010:606). Denna dom rör emellertid en faktisk situation som kännetecknades av att det förelåg juridiska förbindelser och band mellan de olika personer som kunde göra anspråk på att förfoga över de olika berörda markområdena.

44 Det framgår emellertid av begäran om förhandsavgörande att den första frågan rör en annan situation än den som gav upphov till dom av den 14 oktober 2010, Landkreis Bad Dürkheim (C-61/09, EU:C:2010:606). Enligt den hänskjutande domstolen har tredje man i förevarande fall inte åberopat någon juridisk förfoganderätt vad avser de berörda jordbruksarealerna. Domstolen finner således att de kriterier som fastställs i artikel 15.2 i delegerad förordning nr 639/2014 under sådana omständigheter inte ska tillämpas.

45 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den första frågan besvaras enligt följande. Artikel 24.2 första meningen i förordning nr 1307/2013 ska tolkas så, att när en stödansökan lämnas in både av ägaren till jordbruksarealen och av en tredje man som i praktiken utnyttjar de aktuella arealerna utan att ha någon nyttjanderätt, så är det endast ägaren till de stödberättigande hektar som motsvarar dessa arealer som ”förfogar” över desamma, i den mening som avses i denna bestämmelse.

Den andra, den tredje och den fjärde frågan

46 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra, den tredje och den fjärde frågan, vilka ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida orden ”all areal som berättigade till utbetalningar under 2008 inom ramen för det system med samlat gårdsstöd eller det system för enhetlig arealersättning som föreskrivs i avdelning III respektive IVa i förordning nr 1782/2003” i artikel 32.2 b i förordning nr 1307/2013 endast innebär ett krav att den berörda beskogade marken måste uppfylla de formella kraven i avdelning III respektive IVa i förordning nr 1782/2003, eller om en arealuttagsrättighet eller någon annan stödrättighet som är knuten till denna mark, i den mening som avses i artikel 44.1 i förordning nr 1782/2003 eller artikel 54.1 i samma förordning, också måste ha använts och/eller om en ansökan på grundval av artikel 22.1 i förordning nr 1782/2003 måste ha ingetts under år 2008 och om de övriga villkoren för direktstöd enligt avdelning III eller IVa måste vara uppfyllda för detta år.

47 Det ska inledningsvis erinras om att den andra, den tredje och den fjärde frågan har ställts inom ramen för en ansökan om första tilldelning av stödrättigheter för en beskogad areal som ingetts med stöd av artikel 24.2 i förordning nr 1307/2013. I denna bestämmelse föreskrivs att antalet stödrätter som tilldelats per jordbrukare under år 2015 ska motsvara det antal stödberättigande hektar som jordbrukaren deklarerade i sin stödansökan för år 2015.

48 Begreppet stödberättigande hektar definieras bland annat i artikel 32.2 b ii) i förordning nr 1307/2013, i vilken det föreskrivs att alla arealer som beskogas i enlighet med unionsrätten eller enligt ett nationellt system, och som berättigade till utbetalningar under år 2008 inom ramen för systemet med samlat gårdsstöd eller systemet för enhetlig arealersättning, fortfarande är stödberättigande, under förutsättning att beskogningsåtagandet uppfylls.

49 I det avseendet ska det undersökas huruvida uttrycket ”areal som berättigade till utbetalningar under 2008” i denna bestämmelse ska tolkas så, att det betyder ”har gett upphov till” eller om det betyder ”medfört rätt till” sådana betalningar.

50 Med hänsyn till att en jämförande analys av de olika språkversionerna av nämnda bestämmelse inte gör det möjligt att avgöra denna tolkningsfråga, är det lämpligt att utgå från de bestämmelser som var i kraft vid tidpunkten för omständigheterna i det nationella målet, särskilt förordning nr 1782/2003, genom vilken systemet med samlat gårdsstöd och systemet med enhetlig arealersättning infördes vid denna tidpunkt.

51 I enlighet med artikel 33 i förordning nr 1782/2003 var det endast de jordbrukare, som definieras i artikel 2 i denna förordning, som hade tillgång till systemet med samlat gårdsstöd.

52 Enligt artikel 34.3 i förordning nr 1782/2003, jämförd med artikel 57 i samma förordning, skulle de jordbrukare som avses i artikel 33.1 a i denna förordning ansöka om anslutning till systemet med samlat gårdsstöd senast den 15 maj det första året systemet med samlat gårdsstöd tillämpas, vid äventyr av att de annars inte tilldelas några stödrättigheter eller någon rätt till arealuttag.

53 Tilldelningen av en stödrättighet eller en rätt till arealuttag enligt systemet med samlat gårdsstöd eller det system för enhetlig arealersättning som infördes genom förordning nr 1782/2003 var således villkorad av att en person som är jordbrukare ansöker om anslutning till ett av dessa system. Domstolen finner följaktligen att enbart den omständigheten att det finns en jordbruksareal inte i sig kan utgöra grund för en stödrättighet eller en rätt till arealuttag från ett av dessa system, om jordbrukaren inte har ansökt om att få ansluta sig till ett av dessa system.

54 Slutligen innebär den omständigheten att stödrättigheter eller arealuttagsrättigheter har tilldelats för en viss areal inte att denna areal har gett rätt till stöd. Enligt artikel 44.1 och artikel 54.1 i förordning nr 1782/2003 måste dessa stödrättigheter fortfarande användas för att ge rätt till betalning av det belopp som fastställts genom stödrättigheter eller arealuttagsrättigheter.

55 Vad mer specifikt gäller de arealuttagsrättigheter som avser betalning för beskogade arealer, för vilka vissa undantagsregler föreskrevs i artiklarna 53–56 i förordning nr 1782/2003, erinrar domstolen om att enligt artikel 54.2 andra stycket andra strecksatsen i förordning nr 1782/2003 ska de arealer som beskogats i enlighet med artikel 31 i förordning nr 1257/1999 anses ha tagits ur bruk, om ansökan lämnats in efter den 28 juni 1995.

56 Det ska påpekas att varken artikel 44 i förordning nr 1782/2003 eller artikel 54 i samma förordning innehåller någon precisering av begreppet ”utnyttjande” av en stödrättighet eller av en rätt till arealuttag. I dessa två artiklar föreskrevs endast, i respektive artikel 1, att stödrättigheter eller arealuttagsrättigheter knutna till ett stödberättigande hektar ”[gav] rätt”, det vill säga i förevarande fall möjliggjorde rätt till utbetalning av det belopp som fastställts genom rättigheten.

57 För att utnyttja stödrättigheter eller arealuttagsrättigheter knutna till ett stödberättigande hektar var det nödvändigt att, i enlighet med artikel 44.3 i förordning nr 1782/2003, jämförd med artikel 57 i samma förordning, deklarera de skiften som motsvarade den stödberättigande arealen kopplad till en stödrättighet eller en arealuttagsrättighet. Denna deklaration skulle göras i samband med en ansökan om direktstöd enligt artikel 22 i förordningen.

58 Förutom att det angavs att uppgifterna skulle bifogas stödansökan, föreskrevs i artikel 22.1 i förordning nr 1782/2003 att jordbrukaren varje år skulle lämna in en ansökan om direktstöd. Enligt artikel 23 i förordningen skulle denna ansökan bli föremål för en administrativ kontroll av stödberättigande och, i vissa fall, en kontroll på plats enligt artikel 25 i nämnda förordning.

59 Det ska i detta sammanhang erinras om att domstolen har understrukit vikten av att inge en ansökan om årligt stöd, bland annat för att på ett effektivt sätt kontrollera om villkoren för beviljande av stöd är uppfyllda (se, för ett liknande resonemang, dom av den 7 februari 2013, Pusts, C-454/11, EU:C:2013:64, punkt 33).

60 För att det ska kunna anses att en areal, oavsett om den är beskogad eller ej, ”berättigade till utbetalningar under år 2008 inom ramen för [systemet] med samlat gårdsstöd” är det således nödvändigt att en ansökan om direktstöd har lämnats in avseende denna areal år 2008, i enlighet med artikel 22 i förordning nr 1782/2003, vilket således medför användning av de stödrättigheter och arealuttagsrättigheter som anges i artiklarna 44 och 54 i denna förordning. Denna ansökan skulle bli föremål för en administrativ kontroll av stödberättigande i enlighet med artikel 23 i nämnda förordning och, i förekommande fall, av en kontroll på plats enligt artikel 25 i samma förordning.

61 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den andra, den tredje och den fjärde frågan besvaras enligt följande. Artikel 32.2 b ii) i förordning nr 1307/2013, och i synnerhet orden ”all areal som berättigade till utbetalningar under 2008 inom ramen för det system med samlat gårdsstöd eller det system för enhetlig arealersättning som föreskrivs i avdelning III respektive IVa i förordning nr 1782/2003” ska tolkas så, att, i samband med en ansökan om aktivering av arealuttag för en beskogad areal med åberopande av denna bestämmelse, måste den berörda arealen under år 2008 ha varit föremål för en ansökan om stöd i enlighet med artikel 22 i förordning nr 1782/2003, och åtföljts av en administrativ kontroll av stödberättigande i enlighet med artikel 23 i denna förordning och, i förekommande fall, av en kontroll på plats enligt artikel 25 i samma förordning. Alla övriga villkor som uppställs i avdelningarna III och IVa i samma förordning för rätt till direkt betalning måste dessutom vara uppfyllda.

Rättegångskostnader

62 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (sjätte avdelningen) följande:

1) **Artikel 24.2 första meningen i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1307/2013 av den 17 december 2013 om regler för direktstöd för jordbrukare inom de stödordningar som ingår i den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 637/2008 och rådets förordning (EG) nr 73/2009 ska tolkas så, att, att när en stödansökan lämnas in både av ägaren till jordbruksarealen och av en tredje man som i praktiken utnyttjar de aktuella arealerna utan att ha någon nyttjanderätt, så är det endast ägaren till de stödberättigande hektar som motsvarar dessa arealer som ”förfogar” över desamma, i den mening som avses i denna bestämmelse.**

2) **Artikel 32.2 b ii) i förordning nr 1307/2013, och i synnerhet orden ”all areal som berättigade till utbetalningar under 2008 inom ramen för det system med samlat gårdsstöd eller det system för enhetlig arealersättning som föreskrivs i avdelning III respektive IVa i [rådets förordning (EG) nr 1782/2003 av den 29 september 2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare och om ändring av förordningarna (EEG) nr 2019/93, (EG) nr 1452/2001, (EG) nr 1453/2001, (EG) nr 1454/2001, (EG) nr 1868/94, (EG) nr 1251/1999, (EG) nr 1254/1999, (EG) nr 1673/2000, (EEG) nr 2358/71 och (EG) nr 2529/2001, i dess lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 479/2008 av den 29 april 2008]” ska tolkas så, att, i samband med en ansökan om aktivering av arealuttag för en beskogad areal med åberopande av denna bestämmelse, måste den berörda arealen under år 2008 ha varit föremål för en ansökan om stöd i enlighet med artikel 22 i förordning nr 1782/2003, i dess lydelse enligt förordning nr 479/2008, och åtföljts av en administrativ kontroll av stödberättigande i enlighet med artikel 23 i denna förordning och, i förekommande fall, av en kontroll på plats enligt artikel 25 i samma förordning. Alla övriga villkor som uppställs i avdelningarna III och IVa i samma förordning för rätt till direkt betalning måste dessutom vara uppfyllda.**

Underskrifter